



Eerste lezing: Wijsheid 9, 13 – 18b
Evangelie: Lucas 14, 25 - 33
Datum: 8 september 2019
Overweging door: Leonie van Straaten

Weet waar je aan begint, als je Hem achterna gaat.

Afgelopen vrijdag kwam ik 's middags thuis na een langere vergadering in Amersfoort en ik ging meteen naar boven om aan mijn computer aan deze overweging te werken. Na een kwartiertje dacht ik: 'je bent gewoon niet wijs'. Ik moest eerst maar eens loskomen van wat mij bezette, ik besepte dat ik helemaal niet luisterde. Zó kan ik dus zijn leerling niet zijn en de enige goede keuze op dat moment was een pauze inlassen. Dus ik ging naar beneden maakte een goeie cappuccino en toen viel mijn oog op een tijdschrift waar achterop een citaat stond van Reiner Maria Rilke: 'Dit vind ik de meest hoogstaande taak van een verbintenis van twee mensen: dat elk de eenzaamheid van de ander beschermt.' De eenzaamheid van de ander beschermen: die zin bracht mij wel in contact met de lezingen, en ik kon verder.

Eenzaamheid. Het lijkt wel of Jezus er vandaag toe oproept en het zelf voorleeft, op een geheel authentieke en ook choquerende wijze. Eenzaamheid is verbonden met onze uniciteit. Je moet je eigen bestemming ontdekken in het leven en daarin kun je van elkaar leren. Je kunt samen oplopen, je kunt bij elkaar blijven in goede en kwade dagen, maar je kunt elkaars leven niet overnemen. Het is een eenzame weg om werkelijk tot je diepste bestemming te komen. En dan zegt Jezus: 'Als je denkt dat het jouw bestemming is om mijn leerling te zijn, dan moet je je familie haten en zelfs je eigen leven.' Vreselijke woorden. Toch moeten we de schok die dat teweegbrengt niet meteen verzachten, maar onderzoeken wat Hij daarmee zou kunnen hebben bedoeld.

Ik dacht aan de familiesystemen waarin wij ons allemaal op een of andere manier bewegen. De familieopstelling is echt iets van deze tijd: zo kun je onderzoeken hoe je in je eigen familiesysteem staat. Een familiesysteem kan mooi zijn, maar ook verschrikkelijk. Het kan van alles zijn. En dat 'haten', wat zou Hij daarmee bedoeld hebben? In onze voorbereiding kwam terug dat Jacob van Rachel hield en Lea haatte: Hij hield minder van Lea. Hij gaf zijn hart op de eerste plaats aan Rachel. Dat heeft dan iets van onderordenen, prioriteiten kennen. Het 'haten' kan ook heel verkeerd worden uitgelegd en dat is ook heel vaak gebeurd, zeker in de religieuze wereld. Maar ook in deze gemeenschap was het lange tijd de vraag om de prioriteit hier te leggen, met alle consequenties van dien voor je familierelaties. We zijn daar gelukkig doorheen gegroeid en anders gaan onder ordenen.

Toch is het zo dat deze uitspraak van Jezus doorwerkt in de keuze voor de weg van de leerling. Want je moet wel onderordenen als je Hem achterna gaat: deze weg betekent dat je niet alles kunt. Je kunt niet alles in je leven even intensief doen en het vraagt



lange tijd om daarin een goede balans te vinden. Ik geloof dat ik daar nog altijd mee worstel. Ik denk dat velen van ons dit herkennen.

En dan is er een verband met Lucas 8 dat ons ook kan helpen bij deze uitspraak. Daar zegt Jezus zelf: 'Wie zijn mijn broers, wie is mijn moeder?' Een harde uitspraak als je oog in oog staat met je familie. Maar is het ook niet zo dat met wie je je dromen en je leven deelt, op de eerste plaats je broers en zussen zijn?

De uitdaging is dat ik in eenzaamheid een weg vol vertrouwen ga om mijn bestemming uit te zoeken en op me te nemen. Een weg van vertrouwen, want niemand heeft ooit God gezien en niemand kan God doorgronden – dat horen we in Wijsheid. Wijsheid schrijft over wat God wil en wat God goed vindt en toch zullen we dit nooit ten diepste doorgronden. Wijs ben je, als je luistert om iets op het spoor te komen van wat Gods bedoelingen zijn met ieder van ons.

Onderweg met vertrouwen komt het er dan op aan om te onderscheiden: kun je leerling zijn? Want we horen tot drie keer toe wanneer je het niet kunt. Jezus zegt als het ware: bezint eer ge begint. Weet wat je op je neemt. Je gaat geen toren bouwen zonder voorbereiding. Dat is een heel duidelijk voorbeeld. Wij moeten grondig nadenken over onze huisvesting hier in de Gulden Driehoek. Niet zomaar wat doen, het vraagt grondige denken overlegwerk. En als bestuur moet je soms een heidag houden, want: waar gaat het nou in wezen om?

In ieder geval zegt Jezus: als je hebt onderscheiden dat je mijn leerling wilt zijn, dan zul je je moeten losmaken. Losmaken van wat je bezit. Laudato Si leert ons dat onze hoge consumptie tot gevolg heeft dat onze aarde beschadigd wordt. We zouden moeten consuminderen, dat klinkt natuurlijk al langer in onze maatschappij, net als dat we moeten ontspullen, maar zo makkelijk is dat helemaal niet. Het loskomen gaat niet alleen over materie, maar ook over wat je mentaal bezet. Ethische vragen stellen bij alle technologische ontwikkelingen die er zijn. De technologie goed gebruiken, loskomen van ons ego en openstaan voor de werking van de Heilige Geest.

Dus: als je dan hebt ontdekt dat je mijn leerling wilt zijn, zegt Jezus, dan zal het je wat gaan kosten. Daar hebben we allemaal wel ervaring mee zoals we hier zitten. Want het is geen gemakkelijke weg. Je zult je kruis op je moeten nemen. Jezus zeg: jouw kruis en dat is niet zijn kruis. Het gaat over wat het leven jou te dragen geeft. Niet zeulen, maar op je nemen. De ziekte, het verlies, de rouw, de woede of het verdriet, de verlatenheid die het met zich meebrengt. Op je nemen is een eenzame weg gaan, dat kan niemand van je overnemen. En in onze tijd is er het kruis van de vervuilde aarde: dat moeten we samen op ons nemen.

Jezus daagt ons vandaag stevig uit om na te denken of je dit werkelijk kunt en hoe jij leeft: leerling zijn. Want het is een grote menigte die achter hem aankomt. Daar zitten



Gemeenschap De Hooge Berkt

waarschijnlijk ook een aantal meelopers tussen, want die zie je overal waar grote dromen zijn. Het uitzuiveren van de eigen roeping vraagt tijd, die mogen we ervoor nemen.

We worden bemoedigd vandaag op onze weg: als je je opent voor de Heilige Geest, dan zul je de kracht wel vinden om jouw weg van vertrouwen en onderscheiding te gaan. En we worden bemoedigd door deze woorden van Lucas en uit Wijsheid én rondom deze Tafel, waar we dat geheim van de radicaliteit van Jezus leven samen mogen vieren om het te laten uitstromen in onze wereld.